

ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS TEJGAZDASÁGI LAPOK

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-utca 15. sz.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési
és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.

Előfizetési ár a „Gazdasági Lapok” nélkül:

Egész évre... 13— kor.
Fél „... 6-50 „

TELEFON: József 40—66.

Az új lapokban foglalt minden cikkért az utánnyomás joga fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TARTALOM.

Lap
A baromfitenyésztésről. — Barótné Stegmüller Mária ... 101
Hírek ... 103

Védőoltóanyagok

lépfene, sertésorbáncz, sorozező üszök, gümökör stb. ellen.

RAPID SERUMOK

lépfene, sertésorbáncz, sorozező üszök, sertésvész, vérhas, fertőző tüdőlob, baromfi kolera, mirigykór stb. ellen.

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELÉSÉRE

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, IX., LONYAY-UTCZA 18/b.

Sürgőnycim: Vaccin Budapest.

Interurban } reggel 7-től este 6-ig: József 20—14.
telefon: } este és éjjel: József 22—58.

Serumos kombinált oltóanya-
gok fertőzött állományok és
gyógyító oltóanyagok beteg-
állatok kezelésére.

Kivánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

A baromfitenyésztésről.

Ausztriai baromfikeltető központok.

Irta: Barótné Stegmüller Mária.

A baromfitenyésztés fontosságát belátva Ausztriában már a háboru előtt több helyen állítottak fel baromfitenyésztő központokat, melyeknek feladata: 1. az országban levő hazai baromfiállománynak javítása és szaporítása. E célból a telepeken a keresztezésre alkalmas nemes tiszta törzsű baromfiakat tenyésztenek;

2. az élelmezés könnyítésére nagymennyiségű baromfi keltetése;

3. a helyes és üzletszerű, haszonnal üzhető baromfitenyésztés terjesztésére vándor tanítónők és keltető mesterek képzése.

A baromfitenyésztés irányítására három főelvet tűztek ki:

1. Kevés, csakis feltétlenül bevált haszonbaromfi fajta tenyésztése által a honi fajták javítását.

2. Ezeknek a termőképesség szerint való kitenyésztését baromfitenyésztő telepeken és

3. az így kitenyésztett törzsek után nyert tojásokból tömegesen keltetett és nevelt fiatal baromfinak vagy egynapos csibéknek a gazdák és baromfitenyésztők között való kiosztását.

A tömeges keltetés céljaira keltető központokat létesítettek, mert szerintük csakis ezek által érhető el a gazdaságos baromfitenyésztésnek gyors fejlődése, mely a fogyasztónak és termelőnek közös érdeke.

A tojóképeség figyelembe vételével keresztezésre az egyes tartományok gazdasági egyesületei csupán egy-két fajtát választottak és ezek által igyekeznek egyöntetű baromfiállományra. Így pl. Alsóausztriában fehér minorkát és sárga

orpington használnak. Felsőausztriában fogoly-szinű olaszt és arany színű vyanodontot.

A tojóképeség ellenőrzését csupán csapófészek használatával lehet elérni. Csak olyan tyukot érdemes tenyésztetni, mely évente 130—140-et, ha nagytestű, 120—130 tojást tojik, mert az országra nézve gazdaságilag egyáltalán nem közbős, hogy egy tyuk egyenlő gondozás és takarmány mellett évente 50—100 vagy 140 tojást termel?

A baromfitenyésztő központok közül megnézzem a valóban gyakorlati és üzleti haszonnal dolgozó Rohő Farme-t Bécs mellett Floridsdorfban, melyet eredetileg az ottani gyári munkások részvénytársasági alapon 40 koronás részjegyekkel alapítottak.

A háboru kitörése a szépen indult műnek fejlődését egy ideig megakasztotta. Ekkor a »Reichsorganisation der Hausfrauen von Oesterreich« vette át a telepet, melynek vezetője és előadó tanára Georg Wieninger Konsulent für Kleintierzucht.

A Rohő Farmot 1913-ban alapították. Területe mindössze 7770 m².

A tyukállomány 400 darab, ezek közül 100 ellenőrzött tiz kakással és 300 ellenőrizetlen kakas nélkül.

Házinyul: 60 nőstény, 10 him.

Kecske: 8 darab.

Szamár: 1 darab.

Kifutó terület törzs- és tojó tyukok részére á 10 m² = 4000 m².

Kifutó terület fiatal tenyészállatok részére á 5 m² = 2000 m².

Kifutó terület hizlalásra á 2 m² = 400 m².

Kifutó terület csibéknek 1 m² = 420 m².
Összesen 6820 m².

Beépített terület 196 m².Kert 72 m².Udvar 682 m². Összterület 7770 m².

A telepet hadirokkantak házilag építették. Egy baromfiól 80 koronába került. A rokkantak munkáját óránként fizették. A munkások összesen 3600 koronát kaptak.

A baromfiak takarmányozása a háboruban nem csekély gondot okozott; de ezt is ilyen gyakorlati módon oldották meg.

A népkonyhákból és katonai kórházakból a csontokat és ételhulladékokat számfogattal hordatják össze. A csontokat megfőzik és a belőle kifövő zsirból szappant főznek, melynek kilogrammját 7 koronáért a tagok kapják.

A csontokról leszedett husmaradékot és porcogókat husvágógépen leőrlik, összekeverik akác-maggal, konyhahulladékkal és hadi baromfi-takarmánnyal. A csontokat megdarálják. Ez igen értékes baromfiétel.

Mivel pedig több csontot kapnak, mint amennyit a telepen levő baromfiak elfogyaszthatnak, a fölösleges csontliszt kilogrammját egy koronájával értékesítik.

A floridsdorfi munkások harminc gyermeke szedi össze a környékbeli családoktól a konyhahulladékot. A gyermekek fáradságukért takarékkönyvet kapnak, melybe a telep havonként teszi be munkadíjukat.

A fölösleges zöldség-hulladékot, lucernát, a környék kertészeitől olcsón összehordott hulladékzöldséget, melyet szintén a számfogott hord össze, aszalókon téli takarmányul dolgozzák föl.

A telepen tenyésztett baromfitörzsek a legszigorubb ellenőrzés alatt állanak. A meg nem felelő tyukokat kiselejtezik.

Mikor a telepen a tojóképeséget ellenőrizni kezdték, tünt csak ki, hogy a tyukállománynak csak 62%-a termel tojást, 38 olyan tyuk volt, mely egy év alatt egyet sem tojt. Az ellenőrzést azóta szigorúan betartják és a meg nem felelő tyukokat minden év május 30-dikán kiselejtezik és felhizlalva eladják.

A Rohő Farme megnyitásának első napja óta haszonnal dolgozott. Első évben 840 korona volt a nyereség, a másodikban 2508 korona. 1918 első negyedévében már 3000 kg. csontdarát adtak el, a nyereség tehát folyton emelkedik.

A költetést kezdetben 100—200—400 tojásra készített gépekkel végezték. Ma egy amerikai rendszerű költető pincében egy nagy Mamuth incubater van felállítva, melyet egy eredeti »Hall« gép után már a háboruban készített a Nickerl und Comp. cég gyára. (Képviselő Budapest, Vilmos császár-ut 52.)

A pincében vízvezeték, villany és gáz van bevezetve. A Mamuth incubater utánzata a Rohőben pompásan sikerült. Egy 5000 tojásos gép ára 12.500 korona, a 7000 tojásosé 18.500 korona.

A költetés nagy tömegben a legolcsóbb, mert

tyukkal	naponta 16	fillérbe kerül
petroleummal	4·8	„ „
gázzal	2·2	„ „
villannyal	1·9	„ „
antracittal	1·87	„ „
7000 tojásnál	1·1	„ „

Az óriási gép naponta 13 kg. szénét fogyaszt. Ennek ára 2·37 K (1 q antracit ára 18 K), 3000 tojásnál egy tojásra naponta 0·091 fillér esik.

A telep felszerelése telek nélkül 33.000 koronába került.

Ez évben a földmívelésügyi miniszter belátva a Farm közhasznú munkásságát, 30.000 korona államsegélyt adott és ezzel a telep teljesen adósságmentesen működhetik. A keltetést a környék lakossága részére végzi és 20.000 tojás keltetésére számíthat egy idény alatt.

A költetőház nagysága 100, 200 tojás nagyságú gépre folyosóval együtt 3·5—4 m². Nagy költetőgépre 2000 tojásra 32·6 m², 3000 tojásra 49·5 m², 5000 tojásra 63 m² terület.

A közönség háromféleképpen keltethet.

1. Saját tyukjainak tojását keltetheti és ezért minden darabért 20 fillért fizet. A rossz tojásokat visszakapja és minden életképes csibéért 20 fillért fizet.

2. Cserélhet tojásért csibét. (Három tojásért egy csibét.)

3. Egynapos csibéket vehet, darabját 2·50—3·20—3·50—3·70-ért fajták szerint. A 2·50-es vegyes tenyésztésre alkalmatlan, vágni való csibék nevelésére való.

Rendes számítás szerint a költésre alkalmas tojás a piaci árnak kétszeresét éri. A Rohő Farm saját keltetésű csibéin kívül még Krakkból, az ottani katonai baromfitelepről, hol szintén óriási gépekkel keltetnek, minden vasárnap 2000 csibét kap és azokat is szétosztja. Látható tehát, hogy a tömeges keltetés mennyire célszerű és teljesen jogosult az osztrákok reménye, hogy általa a baromfitenyésztés nemcsak óriási mértékben fellendül, hanem három év alatt az ország baromfiállománya is teljesen átalakul és hasznos anyaggá válik, tekintve, hogy a telepek csakis a legtöbb tojást termelő tyukok tojásait keltetik ki.

A telepen az állam évente 40 tanítónőt ta-

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével.

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound tulhevitett rendszert úgy teljesítőképeség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál

1032

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 51. Sürgőnycim: Kemna, Budapest
Telefon: 91—21.

ERGOMOBIL**BIG FOUR**

30-35 HP kétgéprendszerű szántógarnitúrákat,

50 HP magánjáró szántógépeket,

motorekéket, marokrakó-aratógépeket és fűkaszalógépeket előnyös árban raktárról azonnal szállít a

Magyar Országos Bank Részvénytársaság

(ezelőtt Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság)

géosztálya, BUDAPEST, V. kerület, Vilmos császár-ut 26.

Telefonszám: 86-97.

1224

Sürgőnycim: Centralis.

nittat. A tanfolyamok tartama négy hét vagy három hónap. Kezdetük március 4, április 2, május 1, június 3, július 1. A rendes hallgatók havonta 30 korona tandíjat, a rendkívüliek 50 koronát fizetnek.

»Geflügelmeisterin« az lehet, aki a négyhetes tanfolyam után a telepen még legalább is két hónapot tölt, mely után egy telep önálló vezetésére lesz alkalmas és erről bizonyítványt kap.

A tanfolyamok hallgatói négy csoportba osztatnak.

I. csoport. Takarmány előkészítése az összes állatok részére, a kecskék takarmányozása és ápolása.

II. csoport. Takarmányozás, csapófészkek ellenőrzése, a tenyésztőrzsek ápolása.

III. csoport. A költőgépek kiszolgálása, felügyelete, a csibék etetése és ápolása, a csibék szétküldeése.

IV. csoport. A házinyulak tisztogatása, etetése, eszközök készítése, kerti munka, aszalás.

A tanfolyam kezdetén minden csoporthoz egy vezető és ennek helyettese lesz kijelölve, akik a csoportmunkák pontos, lelkiismeretes végzéseért felelősek. Minden okozott kárt meg kell téríteni.

Vasárnapokon egy-egy csoport felváltva tart szolgálatot; mely akkor a többi csoport munkáját is végzi. A hallgatók a telep összes munkáiban résztvenni kötelesek.

A telepen a csibék külön kis csibenevelő házacskákban (50—50 egy rekeszben) neveltetnek. Egy ilyen »Königin« csibeház a Nickerl-cég készítménye, 170 koronába kerül. A hozzá tartozó kis kályha brikettel fűthető. Minden házacskára egy bekerített gyepes kifutó udvarra nyílik.

A telepen levő tenyésztőrzsek:

Faveroke mint jó téli tojó, jó husbaromfi és igénytelen. A

Houdan — Brama-Dorking vérvégülete. A stájer

Sulmthaler, világos és sötét, jó tojó, jó husfajta.

Arany vyanodotes, barna pettyes.

Egy törzs 6—8 tyúk, egy kakas.

Minden tenyésztőrzshöz egy tartalék kakas tartozik. A kakasokat fölváltva engedik a tyúkokhoz, a másik be van zárva.

Olaszok, fehérek és fogoly színűek, nagy tojásokat és sokat termelnek, korán tojnak.

A tanfolyam tananyaga.

A baromfitenyésztés jelentősége az osztrák-magyar monarchiában, összehasonlítás más országokkal.

A haszonbaromfitenyésztés jelentősége.

Célszerű, olcsó baromfiólak építése kisebb és nagyobb üzemek részére. Baromfiólak célszerű berendezése.

A tenyésztés alapfeltételei, tenyész kiválasztás,

termelésre alapított kitenyésztés, egyszerű baromfitartás, ápolás.

Takarmányozás: A takarmány értéke, kiszámítása, keverése, a takarmány előkészítése.

A legfontosabb haszonbaromfi fajták. A fajták helyes megválasztása, könnyvezetés, üzemtan, termelőképeség.

A tojás, a tojás kezelése, költetőtojás szállítása, eltartása.

Természetes és mesterséges keltetés, a keltetés vezetése, a csibe fejlődése.

A baromfitenyésztés jövője, a bérkeltetés, az egynapos csibék szállítása, a baromfi természetes és mesterséges felnevelése.

A legelterjedtebb betegségek, védekezés, kezelés.

Baromfi-hizlalás, levágás, kopasztás, alakítás, tollértékesítés. A tojások suly szerint való vásárlása és eladása. Piaci viszonyok, szövetkezetek szervezete.

A házinyulatenyésztés jelentősége, ápolása, ólak építése, a legfontosabb házinyulfajták, tenyésztés, takarmányozás, felnevelés, levágás, a szörme értékesítése, betegségek.

A kecsketartás fontos jelentősége, a siker feltételei, kecskeól építése, fajták, tenyésztés, takarmányozás, a fiatal állat felnevelése, a tej értékesítése, a bőr értékesítése, betegségek.

A sertésenyésztés közgazdasági jelentősége, sertésólak, a legértékesebb fajták, tenyésztés, ápolás, hizlalás, sertésölés, értékesítés, betegségek.

Ezután a második baromfitenyésztő központ telepét tekintetem meg Korneuburgban.

A korneuburgi telep az alsóausztriai gazdasági egyesület tulajdona. 150 baromfitörzsrre van berendezve.

Költőházak, ólak, kifutók, szóval egész berendezése amerikai mintára készült. Mindenütt csakis nyitott baromfiólak, előtte fedett kaparó helyiséggel, melyből ajtó vezet a kifutóba.

A hasznos honos fajták mellett a legkülönbélebb baromfitörzseket is tartják. A telep célja rendszeres tanfolyamok tartása által a hasznos hajtó baromfitenyésztést fejleszteni.

Célszerű ólai és kifutói 200—400 törzsbaromfi részére elegendők. A korneuburgi telep egy nagyszabású hasznosító baromfitenyésztés típusa. Kár, hogy fejlődését a háború szintén megakasztotta. A nagyszabású költetőház üresen áll.

Schärdingben, Alsó-Ausztriában, egy nagy tojásértékesítő központot volt alkalmam megtekinteni.

A tojásértékesítő szövetkezetek célja a tagok gazdaságában termelt tyuktojások értékesítése és a gazdaságban szükséges eszközök és anyagok, főleg műtrágya közös beszerzése.

Az így beszerzett anyagokat a szövetkezetek csakis saját tagjainak adhatja el.

A baromfitenyésztés fejlesztését a célszerű tenyésztés feltételein kívül a tojások értékesítése is szolgálja. Különösen az ország távolabbi vidékein kellene ezekkel foglalkozni, ahol a forgalomtól távol az értékesítés a vásárló ügynökök kénye-kedvének van kiszolgáltatva.

A baromfitenyésztés csak akkor lesz jövedelmező, ha egy tyúk évente legalább is 120—130 tojást termel és egy tyúk napi ételme 15—2 fillérről többre nem kerül.

A baromfitenyésztési ismeretek és eszközök terjesztésével egyidejűleg kell az értékesítő szövetkezetek szervezését is bevezetni, mert teljes siker csak így remélhető.

A tojásértékesítő szövetkezet befolyása a helyes tenyésztés fejlesztésére azért fontos, mert a szövetkezet a tojásokat sulyra veszi át, ami az értékesítés egyetlen igazságos módja.

A tojások válogatása által érheti el a szövetkezet azoknak magasabb értékesítését, melyből a nyereség származik.

A helyes baromfitenyésztést csak akkor fogja a földműves nép méltányolni és becsülni, ha annak hasznát havonta pénzbeli nyereség alakjában kézzelfoghatólag bírja.

A szövetkezet szállító könyvecskéjében először látja a kis gazda és gazdaszöny megdöntöhetetlen számok alakjában, hogy tyukjai mennyi hasznot hoznak. Ez tehát sokkal nevelőbb hatást gyakorol rájuk, mint a legjobb előadások és ennek nyomán hamarabb lesz hajlandó célszerű ujitások és szabályok alkalmazására.

A tojásszállítók igyekezete nagyobb tojások termelésére irányul, mert a suly szerinti átvételnél így magasabb áron adhatja el azokat. A tojásértékesítő szövetkezetek kimutatása szerint a tojás sulya évente bizonyos határig növekszik.

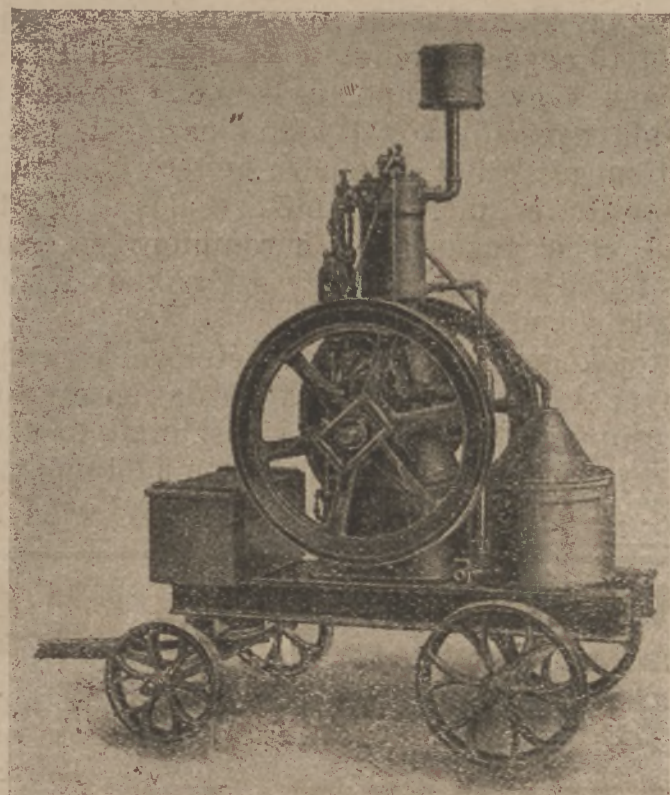
Éppen ezért megértik a szigorú tenyész kiválasztás előnyeit és ezért csak olyan tyúkok után nevelnek utódokat, melyek a legnagyobb és legsebbebb tojásokat tojták. Rövid idő múlva az elért eredmény baromfiállomány növelésére is ösztönöz, mert általa nagyobb bevétel remélhető.

A legnagyobb osztrák központi szövetkezet az alsóausztriai tejközponttal kapcsolatban 1914-ben Schärdingben alakult, melynek negyven szövetkezet 4000 taggal már az első félévben 1915-ben 1,256.898 tojást szállított. A szövetkezet a régebbi időhöz képest (a háborús árak előtti időben) 25-30% áremelkedést ért el.

Feltűnő a tyúkok szaporodása tiz szövetkezetnél az utolsó négy év alatt, 24,1%, a legmagasabb fejlődés 36%, melyet több szövetkezetnek sikerült elérnie.

Takarmánykamrák,**szivattyúk,****dinamók,****darálók,****cséplők,**

meghajtására alkalmas elsőrangú 2—3 HP és 4—5 HP **benzinmotorokat**, valamint még csekély számban lévő **marokrakó aratógépeket, fűkaszalókat, gereblyéket** és mindennemű gazdasági gépeket ajánl: 1013/b

Dénes B. Betéti Társaság,**Budapest, Vilmos császár-ut 61.****A motorokhoz szükséges benzin beszerzésénél segédkezünk.**

Átlag egy tyuk után 52 darabot szállítottak és tagok szerint 39—70 között ingadozott.

Az átlagos tyukállomány egy tagnál 40, a legkisebb gazdaságban 18, a legnagyobbban 84 darab volt.

A tojások sulya kezdetben átlag 54·25 gm. volt, 1914-ben 56·99-re emelkedett, tehát egy tojás 2·74 grammal lett nehezebb, mely eredmény abban az évben 8·318 kg. s így csak az akkori egy korona árt véve tekintetbe, 8·318 korona bevétel többletet eredményezett.

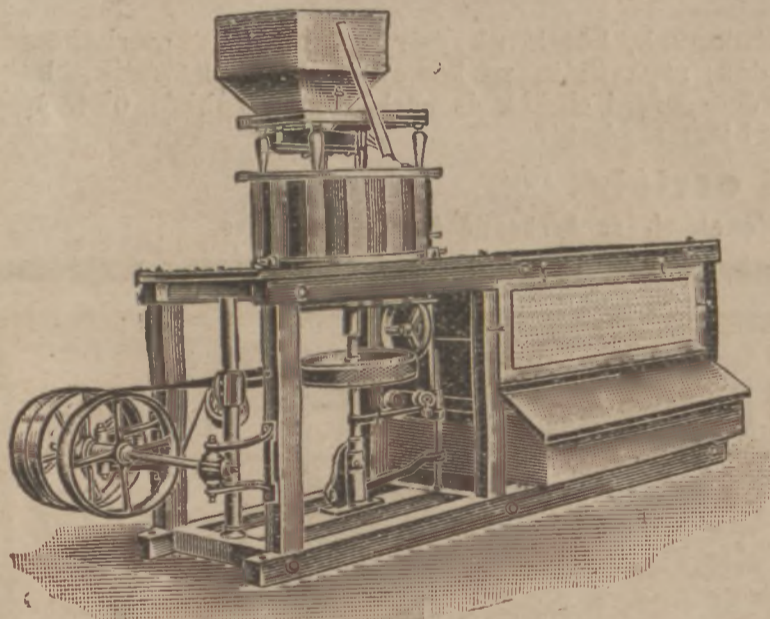
Ha minden beszállított tojás már kezdetben ilyen sulyu lett volna, a szövetség tagok 71.486 koronával többet vettek volna be. Ezen egy szövetségelnél elért eredmény tehát elég élénken tünteti fel, mily közgazdasági jelentősége van a suly szerinti árusításnál a tojás nagyságának, mely a dárabszámra való eladásnál kellő módon sohasem érvényesülhet.

Az ezen téren Németországban, Hollandiában és Dániában elért kitűnő eredmények minket is munkára kell hogy serkentsenek. Szükséges azonban, hogy a baromfitenyésztés föllendítésére szükséges munkálatokat áldozatkész, független és széles látókörű egyének irányítsák, kiket kitűzött céljuk elérésétől eltéríteni semmi sem képes.

A tojásértékesítő szövettek a tejszövetkezetekkel kapcsolatban vagy a gazdaszervezetek keretében legcélszerűbben alapíthatók.

HIREK.

A gazdák és a hadigazdasági központok átszervezése, ellenőrzése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület határárszabási bizottsága Osztrólczy Miklós elnöke alatt folytatta a tárgyalásokat a hadigazdasági központokról, azok átszervezéséről és ellenőrzéséről.

Ezen „Kis malommal“ mindenki otthon előállíthat magának háromféle lisztet és

darákat hizlalás céljára.

Wohanka és Társa utóda r.-t.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 76.

Wohanka-féle szab. nyersolajmotorok és lokomobilok. — Olajok, tömitések, szijak és mindennemű műszaki és üzemszükségleti cikkek. 1016

A Haditermény r.-t. kérdését Rubinek Gyula igazgató ismertette, visszhangot adva a gazdák körében sokszorosán hangoztatott ama kifogásnak, hogy ez az intézmény az árukat feleslegesen ide-oda küldözgeti, működési köre szinte monstros, amivel alig lehet megküzdeni, amiből a lassúság és késedelmesség származik. Tiltakozni kell az ellen, hogy úgy a Haditerménynél, mint egyéb hasonló központoknál az állam nyerészkedjék, illetve a terményárak leszorításával a gazda kárára haszonra tegyen szert, bár ezeket a jövedelmeket altruisztikus célokra használja fel, de ez sem lehet egyedül a termelő gazda megterhelése. Kívánatos a burgonya 28 koronában való ármaximálása. A vármegyei gazdasági egyesületek legyenek a bizományosok.

Mutschenbacher Emil dr. a népruházás szükségletével kapcsolatos központokra vonatkozó panaszokat és kívánságokat terjesztette elő. Ezek sorába tartoznak a nyers- és készbőr, a pamut, a Népruházati Bizottság, illetve a Ruházati cikkek beszerzési r.-t.

Krolopp Hugó ismertette mindazokat az intézkedéseket, melyeket a Szénbizottság a cséplési és gőzekeztési szén biztosítására tett s melyek alapján remélhető ezeknek a munkáknak a zavartalan elvégzése. Végül a Zsákbizottság ügykezelésének ismertetése után a gazdák nevében tiltakozik az ellen, hogy a zsákok amugy is felhajtott ára és kölcsöndija emeltesse.

A veszprém vármegyei gazdasági egyesület dr. Magyar Károly elnöke alatt június hó 9-én választmányi ülést és utána rendes évi közgyűlést tartotta meg. A választmány elhatározta, hogy Veszprém város határában ingatlan földbirtokot vásárol, azon mintagazdaságot szervez és nemesített vetőmagvak termelésével fog foglalkozni az egyesület. Felterjesztést intéz a kormányhoz, hogy a folyó évi gabonatermés Sedlmayer bécsi tanár javaslata alapján legyen igénybevéve, továbbá hozzájárult a Somogy és Somogyvármegyei gazdasági egyesületek azon határozataihoz, amelyek alapján az eredményesebb gazdálkodás megvalósítása érdekében sürgős intézkedéseket kértek a kormánytól. A tapolcavidéki gazdakör felhívására elhatározta, hogy a bortermelési adó állandósítása ellen állást foglal, feliratot intéz a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a hadseregnél felszabadulandó kisvasutak felszerelése közvetlenül a vasutállomásoktól távol fekvő községeknek adassanak át, hogy azok kisvasutakkal összeköthetők legyenek a legközelebbi vasutállomásokkal. Felhívja a vármegye közép és nagybirtokosait, hogy támogassák az állatértékesítő egyesület működését és lépjenek be tagul a nevezett egyesületbe. A közgyűlésen Kajdacsy Endre ügyvezető igazgató a múlt évről szóló működési jelentést ismertette. Tudomásul vette a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését s örömmel állapította meg az egyesület szép vagyonszaporodását. Hozzájárult a választmány által ajánlott alapszabály módosításhoz, melynek leglényegesebb pontja az, hogy 10 kisgazdának biztosítanak helyet az egyesület igazgató választmányában.

Hol késik a korparendelet? Az Ujság már régebben jelentette, hogy a korparendelet tervezete elkészült. Az érdekképviseletek is foglalkoztak vele, az OMGE is már régebben eljuttatta megjegyzéseit a kormányhoz. Ennek dacára nem került nyilvánosságra e rendelet. Mint

értésülünk, a késedelemnek az az oka, hogy a malmokkal differenciák támadtak, amelyeket még most sem sikerült kiegyenlíteni. A tárgyalásokat a kereskedelmi minisztérium vezeti. A gazdák erősen sürgetik a rendelet mielőbbi publikálását, mert a gabona beszolgáltatása nem-sokára megkezdődik és lejt megelőzőleg tisztában akarnak lenni azzal, hogy mennyi korpát kapnak állatállományuk fenntartásához.

Gyapjuért uri és daróc gyapjuszövet. Ennek az életrevaló eszmének a megvalósításával foglalkozik a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület, midőn a juhtenyésztő gazdákat felhívja, hogy saját céljukra és gazdasági cselédek számára tartsák vissza azt a gyapjumenyiséget, amelyet a kereskedelemügyi miniszter ilyen címen feloldani engedélyez és a vármegyei gazdasági egyesület által felállítandó szövöszéken készíttessék meg szövetté. Előreláthatólag 2 kg. mosatlan vagy 1 kg. mosott gyapjuért 1 méter szimplaszéles (kb. 70 cm.) szövettet, megfestve tudnak kiadni. A gyapjufeldolgozásért, a berendezés költségeinek fedeztetése végett, egyszer mindenkorra, kb. 200 korona hozzájárulási díjat kellene befizetni. A tavalyi gyapjúárak szerint így egy méter szövet 10—12 K árban beszerezhető volna. Az uri szövethozó cigájagyapju, a daróchoz rackagyapju szükséges. Az előállítandó uriszövet versenyezni fog a legfinomabb, u. n. seviottszövettel. Aki akarja, a rackagyapjut cigájával kicserélheti. Tavaly egy-egy gazda 10—10 kilogramm zsirban nyírott gyapjut visszatartott házi és gazdasági szükségletére. Ennek a mennyiségnek a felemelését fogja most kérelmezni nevezett Gazdasági Egyesület a kereskedelemügyi minisztériumtól, saját tagjai részére. Óriási fontosságúnak tartjuk ezt a kérdést, éppen most, amikor 150—200 K-t kell fizetnünk egy-egy méter szövettért, a gazdának pedig 5—6 K-t fizetnek egy-egy kilogramm elvett gyapjuért. És ha a szövet gyapjuból volna, még akkor meg lehetne barátkozni a helyzettel, de akárhányszor gyapot és papír annak az anyaga. A Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület a szövés megtanulására is alkalmat nyújt, mert a szövőasszonyt kötelezni fogja, hogy a mosás, fonás, szövés, festés stb. munkálatait is tanítani tartozik. Hazafias örömmel üdvözljük a Tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezését és kívánjuk, hogy a nemes eszme országszerte minél számosabb követőre találjon.

Felelős főszerkesztő, kiadótulajdonos: **MAILÁTH LÁSZLÓ.**
Szerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Kézi „Fortuna“
Daráló garattal, lendkerékkel
(sulya 12½ kiló), lendkerék 45 cm. — Ára K 90.— előzetes beküldés ellen.

Gép-, motor-,
henger-, cséplő- **OLAJ**

— Süritett gépszir, kocsikenőcs. —
Dobsinek, olajozók, kenőszelencék, forrosókefék, szénlapátok, armaturák, szerszámok és mindennemű műszaki oikkek.

Schvarcz József és Társa
műszaki cégnél,
Budapest, Vilmos császár-ut 53. szám.

Saját ház. Alapítva 1884.
1173 Sürgőnyoim: Uszó Budapest.

„HANGYA“

a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövete bármely községbe költségmentesen küldi ki megbízottját, a hol fogyasztási és értékesítő szövetezetet akarnak szervezni. Mielőtt a mozgalmat megindítanák, forduljanak a kezdeményezőkhöz utbaigazításért a 1079 „Hangya“ igazgatóságához: Budapest, IX., Közraktár-utca 34. sz. 1917. év végén a kötelekéhez tartozó szövetteknek 228.403 tagja volt. A szövettek tartalék-alapja 6.666.206 korona volt. Az évi tiszta nyereség 568.960 korona, az összes áruforgalom pedig 80.000.000 korona volt. A „HANGYA“ boltok száma ez idő szerint 1700. Földmivelő népünk erkölcsi emelkedésének és vagyoni gyarapodásának legbiztosabb eszköze a gazdasági szervezkedés s a termelés fejlesztése. Az értékesítés kedvezőbbé tétele, a háztartási és gazdasági szükségletek futányosabb beszerzése csak fogyasztási és értékesítő szövettek utján érhető el.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T.
Keskenyvágányu Vasutostálya Budapest, V.
Gazdasági vasutak

nyomjelzése, tervezése és építése.
A Győri Vagongyár
gyártmányainak eladása. 1096

!! Költségvetések és mérnöki látogatás ingyen. !!

Kender és juta szőlőkötöző, kévekötél, zsákok, ponyvák

1044

Telefon: 35-92, 80-82, 104-10, 164-00, 117-79.

Távirat: NAGELA.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagár és kölcsönintézet,

Budapest, V., Arany János-utca 10. sz.
Gyárak: Budapest, Zagreb, Fiume.

Eladó birtokok.

Több elsőrangú birtoknak, esetleg felszerelés és vetéssel együtt való eladására közvetlen megbízásom van. Bankösszekötéseim révén kevés pénzzel rendelkező vevőnek a vétel finanszírozását a legelőnyösebb módon eszközölöm.

1072

Törlesztéses kölcsönök 4.75%^o-os alapon szerzek meg.

Schwarz Gusztáv banküzlete,

Budapest, V., Gizella-tér 6.

Rüht, viszketegséget

leggyorsabban elmulasztja a DR. FLESC H-féle eredeti,
törvényesen védett

Skabofom-Kenőcs.

Próbátégely 3.— K

nagy tégely 5.— K

családi adag 12.— K

1147

Állatok részére nagyobb mennyiségben franko, a következő
előnyárak mellett kapható: 1 kg. 25 K, 5 kg. 100 K, 10
kg. 180 K, 25 kg. 400 K, kizárólag a készítőnél: ∴ ∴

DR. FLESC EMIL „Korona“ gyógyszertárában, Győr.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapított 1900-ban.

Igazgatóság Budapesten, IX., Calvin-tér 10. saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, baleset-, szavatosság- és betöréses lopás ellen, egy-
szintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerinti előnyös feltételek mellett.
Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.
Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország min-
den egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással
minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A szövetkezet biztosítékai 1917. XII. 31.

Alaptőke	2.551.120.— K
Tartalékok	9.349.872.71 „

A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenek-
előtt az évi díjbevétel és kamatjövdelem szolgál,
ez kitett 1917. évben, tehát legalább

	11.828.880.92 „
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból több mint	23.727.573.68 K

„ „ „ „ jégkárokból „	10.490.000.— „
„ „ „ „ életkárokból „	1.278.000.— „

Biztosított érték tűzben 1917. évben több mint	1500.000.000.— „
„ „ „ „ jégben „ több mint	100.000.000.— „
Élettízlet állománya több mint	82.000.000.— „

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete“ alapítása és főintézménye a „GOND-
VISELES“ Országos Központi Segélyező Társulat Budapest, IX., Calvin-tér 10., mely tár-
sulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt népbiz-
tosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat
közvetít minden orvosi vizsgálat nélkül.

1048

Mezőgazdasági Kereskedelmi R.-T.

Teljesen befizetett alaptőke 1,000.000 korona.

Központi iroda:

1053

Budapest, IV. kerület, Szervita-tér 5. szám.

Telefon: 120-28. Sürgőnycim: Gazdabank 120-28 Budapest.

Üzletágak:

Állatkereskedelmi osztály:

Jármosókrók, tenyész- és növendékállatok beszerzése A legjobb jármosókör:

székelyföldi fehér ökör.

Ezeknél a legmesszebbmenő kezesség a minőségért és munkaképességért.
Kivánatra kedvező fizetési feltételek mellett is szállítunk

Szénkereskedelmi osztály:

Bel- és külföldi szén gőzkeszántáshoz, csépléshez és egyéb mezőgazdasági célokra.

Sertésforgalmi osztály:

Az Országos Sertésforgalmi Iroda üzletvitelével megbízott Haditermény Részvénytársaság főbizományosa Pozsony és Moson megyékre.

Birtokosztály:

Elhanyagolt vagy rosszul berendezett birtokok saját kezelésbe vétele és berendezése, továbbá új gazdaságok berendezésének anyagi támogatása a legelőnyösebb feltételek mellett.

Áruosztály:

Részgalic, mindenféle vetőmagvak, kötélárak, istráng, kötőfék, marhakötél stb., zsáktartók, gépkendők, répavillák, patkósarkok, kerekek, ásók, kapák stb., különböző mezőgazdasági cikkek és eszközök, továbbá olaj, cement és mész legelőnyösebben kapható.

Ingatlanforgalmi osztály:

Mezőgazdasági és erdőbirtokok el- és bérbeadásának közvetítése.

 <p>Farkas rendszerű Sodronyüveges istállóablak</p> <p>eltörhetetlen</p>	 <p>Farkas és Tsa Budapest Lehel-u.8</p> <p>Összes készítményeink beszeresethetők a Magy. Mezőgazdák Szövetke- zete által is. Kérjen Árlapot!</p>	 <p>Farkas rendszerű Idomvas- ablak</p> <p>legelőnyösebb legolcsóbb</p>
---	--	--

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550
keresztből álló buzaszalmát, mely
már közönséges dobkosárral el
lett cséplve, szab. betétsines gép-
pel, szakértő bizottság előtt után-
csépltetünk.

Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a Stern-féle sza-
badalmazott dobkosárbetétléccel.

Kérdezőkódásra ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást. 1086

Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI., Gyár-utca 5. szám.

≡ Eredeti STOCK motoreke ≡
Szalmafeltárók
Mezőgazdasági-ipari berendezések.
Felvilágosítással és ajánlással szolgál:

1083

Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság,
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45., I. em.

TELEFON 76-94.

Sürgőnycim: „DIPLINGS“